

Begyndelsen jævnlig vil blive taget paa Raad netop i *Appelspørgsmaalet*, selv om det er Hensigten at lade Sagen *udføre* af Parternes faste Sagfører, en Fremgangsmaade, der ingenlunde nu er ukendt, hvor det drejer sig om Anlæg af særlig vanskelige Sager eller om Appel fra Underret til Landsret, idet der ofte i saadanne Tilfælde indhentes Responsum fra en i Landsretsproceduren særlig erfaren københavnsk Sagfører, hvorefter Sagen *procederes* af den paagældende udenbyes boende Klient's stedlige Sagfører.

Hvad dernæst angaar de i Udlandet indhøstede Erfaringer, da er det ikke Flertallet bekendt, at der fra noget af de Lande, hvor Procedureadgangen til øverste Instans staar aaben for alle eller saa godt som alle Sagførere, foreligger Klager over, at den højeste Domstol af den Grund er overbelastet.

Fra Sverig, hvor Adgangen til at indbringe sine egne eller andres Sager for Højesteret staar aaben for enhver — han behøver end ikke at være juridisk uddannet — har Proceskommissionens Forslag, der indfører et ordnet Sagførervæsen, kun opstillet den ene Begrænsning i Adgangen til at indbringe Sager for Højesteret, at den paagældende Sagfører skal have haft Beskikkelse i 5 Aar. Da Proceduren for den svenske Højesteret saavel efter gældende Ret som efter Proceskommissionens Forslag er skriftlig, er de svenske Forhold imidlertid uden væsentlig Interesse for os.

I Norge har man en Ordning, der i det ydre ligner vor, medens den i Realiteten har været praktiseret saaledes, at et meget betydeligt Antal Sagførere har Adgang til at procedere for Højesteret. Antallet af Højesteretssager har været meget stort, Retten har været stærkt belastet og i betydelig Restance. Man har fra visse Sider villet sætte dette i Forbindelse med det store Antal Advokater, og man har til Advarsel fremhævet, at man i Norge har maattet sætte Appelgrænsen til Højesteret til et saa højt Beløb som 5000 Kr.

Det turde nu overhovedet være betænkeligt uden videre at ville overføre Erfaringerne fra et Land til et andet. Det Spørgsmaal, om man vil appellere — altsaa prøve til det yderste at føre sin Sag igennem, koste hvad det vil —, eller om man vil slaa sig til Ro med Afgørelsen i 1ste Instans, er i høj Grad et Spørgsmaal om *Temperament*, og det vil næppe findes at være i Uoverensstemmelse med den gængse Opfattelse af Forskellen mellem de to Nationers almindelige Sindelag, om man vilde regne med, at det norske Temperament er mere anlagt for det første Standpunkt, det danske mere for det sidste, saaledes at man snarere heri end i Advokatantallet kan søge Grunden til det større Antal Appeller i Norge.

Men rent bortset herfra maa vi betegne det om norske Appel- og Advokatforhold anførte som urigtigt.

Man vil næppe fra Norge kunne erholde nogen Udtalelse fra kompetent Sted gaaende ud paa, at der i Norge appelleres *utilbørligt* meget. En nærmere Undersøgelse viser da ogsaa, at med Hensyn til Appellernes *Rimelighed* svarer Forholdene i Norge med de mange Advokater ganske til Forholdene i Danmark med de faa — med andre Ord i Stedet for, at Sammenligningen med Norge kan anføres til Støtte for den her imødegaaede Frygt, maa den tværtimod siges afgørende at afsvække den, hvis man da overhovedet mener at kunne tillægge Sammenligningen mellem de to Lande nogen Vægt.

Det bedste Kriterium for, om der appelleres for meget, er formentlig Forholdet mellem Antallet af de appellerede Domme og Antallet af Stadfæstelser. I Danmark er Forholdet i Følge en af Dommer Grundtvig udarbejdet Statistik (Ugeskrift for Retsvæsen, 1928, B, Side 102—3), at der i Femaaaret 1921—25 stadfæstedes rundt regnet godt 60 pCt. af de for Højesteret indankede Landsretsdomme; gennemgaar man de senere Aargange af Norsk Retstidende, der, efter hvad der er opgivet os, indeholder saa